

ISSN 2519-2558

НАУКОВІ
ЗАПИСКИ
НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
«ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ»

СЕРІЯ
«ФІЛОЛОГІЯ»
ВИПУСК 1(69)
ЧАСТИНА 2

Отримано: 21 лютого 2018 р.

Прорецензовано: 1 березня 2018 р.

Прийнято до друку: 12 березня 2018 р.

e-mail: iverra@ukr.net

DOI: 10.25264/2519-2558-2018-1(69)/2-177-181

Старова О. О., Мостицька А. А. Жаргон учасників антитерористичної операції на сході України: особливості перекладу англійською мовою. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. Острог: Вид-во НаУОА, 2018. Вип. 1(69), ч. 2, березень. С. 177–181.

УДК 811.111.2'276.5

**Старова Олена Олександрівна,
Мостицька Альона Андріївна,**
Національний університет цивільного захисту України, м. Харків

ЖАРГОН УЧАСНИКІВ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ НА СХОДІ УКРАЇНИ: ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

У поданій студії на підставі лексико-семантичного, морфологічного й словотвірного аналізу жаргонізмів учасників АТО на сході України, дібраних як на інтернет-ресурсах, так і під час інтерв'ювання, окреслено труднощі, які постають у процесі роботи з поданою лексикою, і запропоновано трансформації, які можна застосувати для їх подолання.

Ключові слова: абсолютний еквівалент, безеквівалентна лексика, жаргон учасників АТО, калькування, описовий переклад, семантико-стилістичний аналог, семантична диференціація, транслітерація.

**Старова Елена Александровна,
Мостицкая Алена Андреевна,**
Национальный университет гражданской защиты Украины, г. Харьков

ЖАРГОН УЧАСТНИКОВ АНТИТЕРОРИСТИЧЕСКОЙ ОПЕРАЦИИ НА ВОСТОКЕ УКРАИНЫ: ОСОБЕННОСТИ ПЕРЕВОДА НА АНГЛИЙСКИЙ ЯЗЫК

В представленной студии на основе лексико-семантического, морфологического и деривационного анализа жаргонизмов участников АТО на востоке Украины, собранных как на интернет-ресурсах, так и при интервьюировании, охарактеризованы трудности, возникающие в процессе работы с данной лексикой, и предложены трансформации, которые можно применить для их преодоления.

Ключевые слова: абсолютный эквивалент, безэквивалентная лексика, жаргон участников АТО, калькирование, описательный перевод, семантико-стилистический аналог, семантическая дифференциация, транслитерация.

**Olena Starova,
Alena Mostytska,**
National University of Civil Protection of Ukraine, Kharkiv

JARGON OF PARTICIPANTS OF THE ANTI-TERRORIST OPERATION IN THE EAST OF UKRAINE: FEATURES OF THE TRANSLATION INTO ENGLISH

The article aims to investigate the jargon of participants of the Anti-Terrorist Operation in the east of Ukraine from the perspective of semantics, morphology and word formation and to determine peculiarities of the translation into English. Main difficulties which arise in the process of interpreting this vocabulary are considered.

The authors introduce nine main semantic groups in the ATO jargon. They are "ATO participants", "Military equipment and vehicles", "Weapons and ammunition", "Supplementary equipment", "Enemy", "Realities of the conduct of hostilities", "Victims", "Commands and special signals", "Daily routine".

It is highlighted, that the purpose of the ATO jargon to reflect briefly, metaphorically and emotionally the realities of the military service determines particular types of its word formation – metaphorization and abbreviation. Lexical-semantic diversity and special types of word formation cause difficulties in the translation of the jargon into English. The authors identify that the most efficient methods of the interpretation are calquing, descriptive translation, selection of equivalents and transliteration.

Key words: absolute equivalent, calquing, descriptive translation, jargon of ATO participants, nonequivalent lexicon, semantic and stylistic analogue, semantic differentiation, transliteration.

Важливою складовою спілкування осіб, залучених до будь-якої фахової діяльності, є спеціальні слова та словосполучення, що відображають основні реалії їхньої праці й у сукупності утворюють особливий прошарок словника кожної мови – професійний жаргон. Не винятком є й представники військових формувань, обставини діяльності яких вимагають заміни складної технічної термінології та професіоналізмів короткими, образними й влучними назвами, котрі дозволяють зробити спілкування максимально лаконічним, однозначним і зрозумілим. Це є цілком природним, адже від того, наскільки успішною буде комунікація між військовими, дуже часто залежить успіх складних воєнних операцій, а отже, життя багатьох людей і цілісність матеріальних ресурсів. Окрім того, надзвичайно актуальною щодо представників військових формувань постає теза Л. Ставицької про те, що жаргон – це особливий субкод, який «є розпізнавальним знаком: ми – свої, ми належимо до одного середовища» [10, с. 56]. Відповідно всі військові здебільшого ще під час строкової служби або навчання опановують професійний жаргон, який має глибоке коріння в кожній мові.

З квітня 2014 року на сході України триває антитерористична операція (АТО), у якій задіяні як представники Збройних Сил, Національної гвардії, Служби безпеки, Служби зовнішньої розвідки, Державної прикордонної служби, Державної служби з надзвичайних ситуацій, так і добровольці, волонтерські місії тощо. Масштабність і тривалість цього воєнного конфлікту, а також його специфічність порівняно з подібними подіями в інших країнах світу з-поміж іншого спричинилися до кристалізації на основі професійного військового жаргону специфічного жаргону учасників АТО.

Знаковим є те, що конфлікт в Україні привертає увагу світової спільноти й повідомлення про нього з'являються різними мовами світу, зокрема англійською. При цьому, на нашу думку, актуальним є питання розуміння спостерігачами іноземних місій та журналістами специфіки мовлення осіб, задіяних в АТО. Для цього надзвичайно важливо, щоб у словнику перекладачів зони воєнного конфлікту були еквіваленти й для жаргону бійців АТО. Це, на нашу думку, сприятиме кращому порозумінню українських військових з іноземними колегами. Окрім того, в Україні з'являється багато художніх творів, присвячених цим трагічним подіям («Аеропорт» С. Лойка, «Іловайськ» Є. Положія, «Чорне сонце» В. Шкляра, «Війна на три букви» К. Сергацкової, А. Чапая та В. Максакова тощо), у яких наявні одиниці такого жаргону, а також художні фільми (наприклад, «Кіборги» А. Сейтабласа). Відповідно розв'язання питання перекладу цих жаргонізмів англійською мовою допоможе створити й більш якісні англомовні версії цих художніх творів, влучно передавши відповідне емоційно-експресивне навантаження.

На сьогодні, однак, жаргон учасників АТО й питання його перекладу англійською мовою, попри наявність досліджень професійних жаргонів як в українській, так і в англійській мові (М. Адамс, О. Глазова, О. Горбач, Дж. Колман, Л. Масенко, О. Пономарів, Л. Ставицька, О. Старова та ін.), не дістало висвітлення у вітчизняних мовознавчих працях, що визначає актуальність нашої студії.

Метою дослідження є розгляд способів перекладу жаргону учасників АТО англійською мовою.

Об'єктом вивчення постають лексеми, дібрані на інтернет-ресурсах [2, 3, 5, 9] і записані під час інтерв'ювання осіб, які служили й працювали в зоні АТО.

Предмет дослідження – семантична диференціація й особливості перекладу україномовних жаргонізмів учасників АТО.

Теоретико-методологічні засади роботи становлять праці таких дослідників жаргону, як Л. Масенко, О. Пономарів, Л. Ставицька й відомих перекладознавців Л. Бархударова, В. Виноградова, В. Комісарова.

Провідними **методами дослідження** є описовий і порівняльний.

Наукова новизна одержаних результатів визначається тим, що в студії вперше окреслено найбільш доречні способи передавання україномовних жаргонізмів учасників АТО англійською мовою й запропоновано варіанти перекладу значного масиву цих лексем, які відсутні в наявних українсько-англійських словниках.

На підставі семантичного аналізу значної кількості лексем ми виявили, що в жаргоні осіб, задіяних в АТО, можна виділити окремі як доволі вагомий масив слів, запозичених із військового жаргону, так і новотвори, які відображають реалії саме поданого воєнного конфлікту. Ці слова та словосполучення можна поділити на такі основні семантичні групи:

1. **«Учасники АТО»** (*аватар* (від назви фантастичного бойовика 2009 року), *п'ятисотий*, *НЛО*, *семисотий* – людина, що вживає алкоголь на фронті; *арта* – артилерія; *бобри* – інженерний підрозділ; *гідролсолдати* – військовослужбовці морської піхоти; *сноти* – десантники; *кіборги* – захисники Донецького аеропорту; *контрабас* – контрактник; *мішки* – танковий підрозділ; *нацки* – бійці Нацгвардії; *партизани* – мобілізовані військовослужбовці (не контрактники); *піджак* – мобілізований офіцер, який дістав звання на військовій кафедрі цивільного ВНЗ; *синкасочники* – представники місії ОБСЄ; *сумраки* – розвідники; *укропи* – учасники АТО, які воюють на боці України).

2. **«Військова техніка й транспортні засоби»** (*автозак* – транспортний засіб для перевезення заарештованих, *бардак* – БРДМ, броньована розвідувально-дозорна машина; *бепр* – БТР, бронетранспортер; *беха* – БМП, бойова машина піхоти; *кобочка* – одиниця бронетехніки (слово застосовуване, зокрема, у радіоэфірі); *мотолига* – БТ-ЛБ, багатоцільовий транспортер легкий броньований, від російського МТ-ЛБ; *оса*, *птаца*, *птачка* – коптери, тобто безпілотні апарати, які використовують обидві сторони для розвідки; *шишига*, *шашарік* (від «шістдесят шостий», тобто «шш») – вантажний автомобіль «ГАЗ-66»).

3. **«Зброя й боєприпаси»** (*кабачки*, *огірки*, *морковки* – боєприпаси для РПГ (реактивних протитанкових гранатометів), СПГ (станкових протитанкових гранатометів) і ПТРК (протитанкових ракетних комплексів); *Дашка*, *гуцулка Ксеня*, *Калинка*, *Ксюха*, *Ксюша*, *Леська*, *Леся* – протитанкова гармата або кулемет, автомат системи Калашнікова; *маслята* – патрони; *мільниця*, *муха* – РПГ, ручний протитанковий гранатомет; *молоток* – ПТУР, протитанкова керована ракета; *няма* – ПКС, кулемет Калашнікова модернізований; *поросята* – снаряди для мінометів; *САУшка* – самохідна артилерійська установка; *цинк* – коробка набойів або інших боєприпасів (наприклад, ВОГ); *шайтан-труба* – РПО (реактивний піхотний вогнемет) або РПГ (ручний протитанковий гранатомет)).

4. **«Допоміжне додаткове обладнання»** (*глаза*, *ночник* – прилад нічного бачення; *приблуди*, *свистілки*, *обвіси* – додаткове навісне обладнання на стрілецьку зброю; приціли, глушники, рукоятки, буфери віддачі тощо; *радейка*, *радюшка* – рація; *тепловіз* – тепловізор).

5. **«Ворог»** (*вата*, *ватники*, *колоради* – прибічники ідеї «русского міра» і ті, хто прославляє радянське минуле; *консерви*, *сепари*, *сепарня* – громадяни України, які воюють на боці ДНР та ЛНР або просто вороги).

6. **«Реалії ведення бойових дій»** (*аборт* – вилучення зі ствола міни, що дала осічку; *гарматне м'ясо* – солдати, відправлені на певну загибель; *есемеска* – запит у відповідь; *зрада* – не до кінця зрозуміла справа, підступ, каверза; *коридор* – зона, вільна від ведення бойових дій за згодою сторін, якою можливо здійснювати евакуацію мирного населення; *котел* – повне оточення, з якого неможливо організувати вихід; *молоко* – простір навколо міцени; *мультик* – універсальне камуфляжне забарвлення для різних місцевостей; *нора* – бліндаж; *передок* – передова; *підсніжники* – витягнуті з тіла осколки від мін; *подарунки* – боєприпаси, які прилетіли з боку противника; *стрічка*, *ленточка* – колона військової техніки).

7. **«Постраждалі й загиблі»** (*двохсотий* (від радянського терміна «груз-200», що у військах СРСР означав кодування транспортування тіла загиблого військового; широкого вжитку набуло після війни в Афганістані) – убитий, загиблий; *трьохсотий* (від радянського «груз-300») – поранений; *чотирьохсотий* (похідне від попередніх слів, жартирливе) – людина, яка імітує контузію, психічне захворювання тощо, аби її забрали з передової, або ж просто дезертирує, а також людина, яка відверто показує свій страх).

8. **«Команди й умовні сигнали»** (*дівочка готова* – робота виконана; *зашивать* – підключати дроти електроживлення; *на 12 годин*, *на третю* – спосіб указати напрямом згідно з годинною стрілкою; *плюс* – так, згода, зрозумів, прийняв; *плюс*, *плюс* – затишся, порядок, пречудово (у радіоэфірі); *ситуація 4.5.0* – усе чітко).

9. «Побут» (*дріб* – перлова каша; *зальот* – помилка в поведінці військовослужбовця, яка спричинила неприємні наслідки; *замолоди*, *балабаси*, *ніштяки* – смаколики, які привезли волонтери; *затяг* – надмірно суворе ставлення керівництва; *кашлю* – будь-яка каша, приготована несмачно; *колотнеча* – внутрішні сварки й заворушення; *піксель*, *цифра* – нова форма Збройних Сил України; *сухлай* – будь-яка їжа, яку можна взяти в дорогу).

Ми переконалися, що з граматичної точки зору понад 90 % проаналізованих жаргонізмів учасників АТО становлять іменники або утворені з ними в якості головного слова словосполучення. Тобто загалом переважає номінація об'єктів, суб'єктів і явищ, а не дій та ознак. Із семантичної точки зору найчисленнішими групами є найменування бійців, зброї, військової техніки й реалій ведення бойових дій, що, на нашу думку, цілком закономірно, оскільки саме ці категорії пропонують найбільше реалій і відповідно потребують ширшого поля лексем для номінації.

Основними способами творення розглянутих жаргонізмів є лексико-семантичний (метафоричне переосмислення загальноживаних слів української літературної мови або навіть запозичень з інших мов та нарощення в них додаткових відтінків значення) і абрєвіація. Також поширеними є усичення основи й суфіксація, причому переважають суфікси, які надають значення зрублості та зневажливого ставлення. Водночас трапляються й цілковиті фонетичні новотвори на кшталт *беха*, *шапарік*. Обрання саме таких способів словотворення можна пояснити прагненням військовослужбовців, з одного боку, надати своєму мовленню емоційно-експресивного забарвлення, а з другого, – створити лексеми, що дозволять кодувати інформацію.

Активне використання лексико-семантичного способу для творення професійних жаргонізмів учасників АТО призводить до значних труднощів під час перекладу таких лексичних одиниць іншими мовами. З огляду на це, спираючись на праці Л. Бархударова [1], В. Виноградова [4], В. Комісарова [6], ми виокремили кілька перекладацьких трансформацій, якими, на нашу думку, доцільно скористатися під час роботи з цими лексичними одиницями.

Деякі жаргонізми, особливо ті, які мають іншомовне походження або, навпаки, запозичені англійською мовою чи взагалі позначають «інтернаціональні» поняття, мають у словниках усталені еквіваленти, наприклад: *плюс* – *plus*, *піксель*, *цифра* – *pixel* або *pixelated camouflage*; *на 12 годин, на третю – 12 o'clock, 3 o'clock*; *стрічка, ленточка* (колона військової техніки) – *string*. Те саме стосується жаргонізмів *вантаж-200 – cargo-200*, *вантаж-300 – cargo-300*, оскільки ці номени прийшли як в українську, так і в англійську мову ще за часів СРСР. Наприклад: “*The OSCE Observer Mission at the Russian checkpoints of Gukovo and Donetsk has reported its observers on April 6 saw a “Cargo 200” van heading for Russia.*” На нашу думку, поданий варіант перекладу можна поширити й на жаргонізм *чотирьохсотий – cargo-400*, однак при цьому знадобляться додаткові пояснення.

Наведена абсолютна еквівалентність – надзвичайно рідкісне явище, зокрема тому, що багато жаргонізмів учасників АТО є неологізмами, які виникли в українській мові порівняно нещодавно й позначають специфічні реалії, або ж також запозичені з англійської мови, але в українській набули нового метафоричного значення. Так, за формою цілком можливо перекласти *аватар* як *avatar*, *НЛО* – як *UFO*, *есемеска* – як *SMS*, а *кіборги* – як *cyborgs*, але англословний реципієнт з огляду на відмінний культурний досвід не зрозуміє закладеного в ці лексеми переносного значення. Відповідно в такому випадку, на нашу думку, доречно долучити до власне дослівного перекладу описовий, подавши пояснення в коментарях або примітках до тексту чи усно, якщо таке значення лексеми не зрозуміле з контексту. Так, Президент України П. Порошенко в одному зі своїх виступів вдається до такого витлумачення: “*The name ‘Cyborgs’, which our enemies – aggressors, wanted to use to offend us, on the contrary, became synonymous with courage, persistence and patriotism of the Ukrainian warrior.*”

Загалом найдоцільнішим способом перекладу досліджуваних жаргонізмів, особливо утворених лексико-семантичним способом, є **добір семантико-стилістичних аналогів** в англійській мові. Це надзвичайно актуально, адже наявні українсько-англійські словники здебільшого не подають одиниці професійного жаргону. Для досягнення поставленої мети ми перевірили варіанти перекладу, які пропонують електронні онлайн-словники АBBYY Lingvo (<http://www.lingvo.ua>), Multitran (<https://www.multitran.ru>) та перекладач Google, а також шукали семантико-стилістичні відповідники на спеціалізованих англословних сайтах, на яких подано тлумачні вокабуляри військового жаргону збройних сил Великої Британії та США [11–13].

Так, наприклад, жаргонізм *бепр* (БТР) можна перекласти більш образним еквівалентом *kangaroo carrier* (буквально «перевізник кенгуру»), *гідроліт* – еквівалентом *leathernecks*, який підключає інший асоціативний ряд для образного називання цього поняття («шкіряні шиї»); *снот* – більш нейтральною абрєвіатурою *para* від літературного *paratrooper*; назви боєприпасів для РПГ *кабачки*, *огірки*, *морковки* – більш загальним і менш виразним за образністю жаргонізмом *hardware* (буквально в цьому значенні «залізяки»); *коридор* – *window*, *котел* – *mousetrap*, *нора* – *funk-hole* (має найбільш близьку семантику), *хооч*; *передок* – більш образними *shooting gallery*, *sharp end*; *падеїка*, *радіошка* – *walkie-talkie*, яке і зберігає наявний елемент пестливості, і водночас образно обігрує функціональність цього засобу. Такі відносні аналогії трапляються зазвичай у тих випадках, коли жаргонізм позначає реалію, що може існувати в діяльності й побуті як вітчизняних, так і англословних військових формуваль: *семисотий* – *one over the eight*, *двохсотий* – *KIA (killed in action)*, *хавчик*, *сухлай* – *chow*, *нічник* – *night owl*, *маслята* – *ammo* (від *ammunition*), *поросята* – *bricks*, *гарматне м'ясо* – *meat*, *нічний бій* – *vampire work*, *нульова видимість* – *white-out*, *автозак* – *Z-car*.

При цьому під час такої трансформації іноді доречно вдатися також до конкретизації значення. Наприклад, жаргонізми *приблуди*, *свистілки*, *обвіси*, що загалом позначають навісне обладнання на стрілецьку зброю, з огляду на те, що в англійському військовому жаргоні не були виявлені еквіваленти цього поняття, можна передати саме через його складові: *принціл* – *killer* (жарг.) або *sight* (літ.), *глушник* – *silencer* (літ.), *буфери віддачі* – *recoil buffers* (літ.), *рукоятка* – *handle* (літ.) тощо.

Загалом окреслених паралелей ми виявили доволі мало, що, на нашу думку, спричинене відмінністю в картинах світу й інтенсивності творення різних груп лексем у середовищі українських та англословних військових, а також специфічністю АТО як соціального явища. Відповідно еквіваленти можна шукати не тільки серед англословних професійних жаргонізмів, але й у жаргоні або розмовній лексиці загалом або з-поміж професіоналізмів чи загальноживаної лексики. При цьому, на нашу думку, застосування для перекладу жаргонізмів є більш доцільним і продуктивним, оскільки дозволяє зберегти емоційно-експресивне забарвлення. Приміром, лексеми на позначення бійця, що зловживає алкоголем на фронті, – *аватар*, *НЛО*, *п'ятисотий*, *семисотий*, – можна перекласти американськими жаргонізмами *long hitter*, *alcohol*, *bottle-man*, які за-

галом образно номінують пияка; жаргонне слово *арта* – розмовними еквівалентами *laggards, clumsy people*; *зальот* – розмовним обценним *fuckup*; *зрада* – розмовними *sell* або *ratting* залежно від контексту (або «каверза», або «підступ») відповідно; *кашило* – розмовним *slops* (бувально «рідка несмачна каша, бурда»); *колонтеча* – словом *tea-fight*; *замолоди, балабасы, піштяки* – розмовними лексемами *yummies, goodies*; *сумраки* – *snoopers* (дослівно «пронири»). Вважаємо, що запропоновані варіанти перекладу досить точно передають як семантику, так і експресивне забарвлення жаргонізмів учасників АТО.

Удаючись до використання професіоналізмів та загальновоживаної (відповідно здебільшого нейтральної) лексики, ми найчастіше втрачаємо образність, однак зберігаємо й передаємо семантику. У багатьох випадках такі еквіваленти є описовими, оскільки доводиться замінювати одиничні лексеми словосполученнями.

Найчастіше відповідники з літературної мови необхідно добирати до назв військових підрозділів, військової техніки та зброї, оскільки в англійському військовому жаргоні вони не мають еквівалентів: *бобри* – *engineer battalion*; *вата, ватник, колода* – *pro-Russia activist*; *дріб* – *pearl barley*; *затяг* – *command severity*; *коробочка* – *armoured vehicle*; *мишки* – *tank battalion*; *беха* – *IFV (infantry fighting vehicle)*; *мотолуза* – *multi-purpose lightly-armored transporter*; *мільниця, муха* – *hand-held anti-tank grenade launcher*; *молоток* – *anti-tank guided missile*; *мультик* – *blend, baffle (camouflage) painting*; *шайтан-труба* – *anti-tank rocket launcher*; *Дашка, Ксюха, Ксюша* – *AKSU*; *контрабас* – *professional soldier*; *партизан* – *mobilized soldier*; *піджак* – *mobilized military officer*; *сенарня, консерви* – *secessionists, rebels*; *синкасочники* – *OSCE representatives*; *менловіз* – *thermal imager*; *цирк* – *ammunition box*.

Саме такі нейтральні лексеми активно використовували в англійській інформаційних повідомленнях (як створених українською стороною, так і британських або американських), присвячених ситуації в зоні АТО:

1. "The Russian proxies shelled the ATO positions near Avdiivka, Zaitseve and Luhanske with **grenade launchers, heavy machineguns and small arms**."

2. "1 September: Ukraine says 700 of its men have been taken prisoner as **pro-Russian rebels advance in the east**. (...) 14 June: **Pro-Russia separatists shoot down a military plane in the east, killing 49 people**."

3. "On Sunday sources told the BBC that a huge convoy of up to 90 **military trucks** had been seen passing through rebel held areas of eastern Ukraine."

У деяких випадках доцільно також вдаватися до **транслітерації** (передусім у разі передавання жаргонізмів, які походять від власних назв та національних реалій) і **калькування** (на нашу думку, найбільш продуктивне, коли йдеться про жаргонізми, що походять від загальновоживаних слів, але розвинули переносне значення), однак у такому разі доведеться усно або в примітках до тексту подавати пояснення, що конкретно мали на увазі під цими словами, інакше значним є ризик того, що слухач/читач не зможе адекватно сприйняти ці жаргонізми. Наведемо приклади застосування таких перекладацьких трансформацій:

1. Транслітерація: *Дашка, Ксюха, Ксюша, Леська, гуцулка Ксеня, Калинка, Леся* – *Dashka, Ksukha, Ksusha, Huzul Ksenia, Kalynka, Leska, Lesia; Наташук* – *Natashka*; *нацик* – *natsyk*; *САУшук* – *SAUshka*; *сенар* – *separ*; *сенарня* – *separnia*; *укроп* – *ukrop*; *шишига, шаширик* – *shyshyha, shasharik* або нейтральне *GAZ-66*. У такому разі вдається зберегти етимологію й національну специфіку. На наш погляд, така трансформація є найбільш доцільним способом передавання таких лексем, як *нацик, укроп*, оскільки в першому випадку наявний відповідник із загальновоживаної лексики має зовсім інше значення (*Nazi* – «нацист, німецький фашист»), а в другому – за буквального перекладу (*dill, fennel*) зовсім втрачається подвійність етимології, яка постає елементом творення образності, тоді як за транслітерації затуманюється первинне значення слова.

2. Калькування: *аборт* – *abortion*; *бобри* – *bibers*; *девочка готова* – *the girl is ready*; *дріб* – *shrapnel*; *зашивати* – *sew up*; *кабачки, огірки, морковки* – *zucchini, cucumbers, carrots*; *колоради* – *Colorados*; *молоко* – *milk*; *оса* – *wasp*; *підсніжники* – *snowdrops*; *подарунки* – *presents*; *ситуація 4.5.0* – *situation 4.5.0*. У деяких випадках такий переклад пропонує надзвичайно близький еквівалент, наприклад, у разі передавання слова *коробочка* (одиниця бронетехніки) як *box*, що в англійському військовому жаргоні має зокрема й значення «контейнер». Так само дозволяє створити правильний асоціативний ряд буквального перекладу жаргонної назви перлової каші – *shrapnel*. За наявності достатнього контексту або в певній ситуації спілкування, яка дозволить продемонструвати названі так об'єкти, реципієнтові не знадобляться додаткові роз'яснення.

Слід відзначити, що в процесі перекладу ми найчастіше втрачаємо здатність жаргонізмів до аббревіації, адже скорочення одиниць перекладу, якщо вони не збігаються з уживаними в українській мові аббревіатурами, не будуть зрозумілі мовцям (*бардак* (БРДМ) – *scout vehicle*, *мотолуза* (БТ-ЛБ) – *multi-purpose light-armored towing vehicle*).

Загалом можемо відзначити, що в багатьох випадках той самий жаргонізм бійців АТО можна перекласти, використовуючи різні трансформації, тож вибір способу передавання залежить від мети, яку ставить перед собою перекладач (створити більш інформативне й зрозуміле чи більш образне, експресивне висловлювання), від його особистих уподобань та майстерності. Однак у цілому адекватне передавання цих лексичних одиниць потребує і загальної ерудиції, і чіткого розуміння семантики. Такий новий і самобутній пласт лексики безперечно заслуговує на подальше дослідження, зокрема в аспекті перекладу іншими мовами.

Література:

1. Бархударов Л. С. Язык и перевод : Вопросы общей и частной теории перевода / Л. С. Бархударов. – М. : Междунар. отношения, 1975. – 240 с.
2. Брест М. Что такое латте и тренд по-армейски: появился веселый словарь украинских бойцов [Электронный ресурс] / М. Брест // Online.ua : сайт. – Режим доступа к ресурсу : <https://news.online.ua/769945/chto-takoe-latte-i-trend-po-armeyski-royavilysya-ve-se-lyu-slovar-ukrainskih-boytsov/>.
3. Бурлакова В. Субкультура війни : АТО у традиціях, забобонах і піснях [Електронний ресурс] / В. Бурлакова // Тиждень.ua : сайт. 30 серпня 2015. – Режим доступу до ресурсу : <http://tyzhden.ua/Society/144003>.
4. Виноградов В. С. Введение в переводоведение (общие и лексические вопросы) [Электронный ресурс] / В. С. Виноградов. – Режим доступа к ресурсу : <http://linguists.narod.ru/downloads.html#vinogradov>.
5. Горчинська О. Девочка готова, можна зашивати [Електронний ресурс] / О. Горчинська, С. Наливайко // Gazeta.ua : сайт. 15 червня 2015. – Режим доступу до ресурсу : https://gazeta.ua/articles/journal-mova/_dyevochka-gotova-mozhna-zashivat/629790.

6. Комиссаров В. Н. Теория перевода (лингвистические аспекты) [Электронный ресурс] / В. Н. Комиссаров. – Режим доступа к ресурсу : http://www.classes.ru/grammar/43.Teoriya_perevoda_Lingvicheskiye_aspekty.
7. Масенко Л. Мова і суспільство. Постколоніальний вимір [Електронний ресурс] / Л. Масенко. – Режим доступу до ресурсу : <http://varnak.psend.com/lmasenko.html>.
8. Пономарів О. Д. Стилїстика сучасної української мови / О. Д. Пономарів. – Тернопіль : Навч. книга, 2000. – 248 с.
9. Словник фронтного сленгу : Ніштяки, нора та надики [Електронний ресурс] // Діло. Життя : сайт. 8 квітня 2015. – Режим доступу до ресурсу : <https://www.dilo.ua/ukr/life/nishtyaki-nora-i-natsiki-yakoyu-movoyu-rozmovlyayut-biytsi-ato-25032015164800>.
10. Ставицька Л. Проблеми вивчення жаргонної лексики : Соціолінгвістичний аспект / Л. Ставицька // Українська мова. – 2001. – № 1. С. 55–68.
11. Brody, B. The definitive glossary of modern US military slang [Electronic resource]. – URL : <https://www.pri.org/stories/2013-12-03/definitive-glossary-modern-us-military-slang>.
12. Glossary of British military slang and expressions [Electronic resource]. – URL : https://en.wiktionary.org/wiki/Appendix:Glossary_of_British_military_slang_and_expressions.
13. Glossary of Military Terms & Slang [Electronic resource]. – URL : <https://www.military.com/join-armed-forces/military-terms-and-jargon.html>.